

Korset och Kronan

Nr 124/2022

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

S:t Martin och Svenska kyrkan (11)

I detta nummer fortsätter vi med utvecklingen inom Missourisynoden och berör även frågan om söndagen.

Brief Statement

År 1931 skrev Franz Pieper ett mycket viktigt bekännelsesdokument (det s.k. "Brief Statement" som året därefter antogs av synoden som officiell lära. Denna bekännelse sammanfattade de viktigaste läropunkterna och fastslog särskilt Missourisynodens ställning i läran om utkorelsen och omvändelsen.

Bekännelsen lär också tydligt att enighet måste råda i alla lärofrågor för en sann biblisk kyrkogemenskap. Motståndarnas uppfattning om s.k. öppna frågor avvisas. De menade nämligen att man kunde tillåta *olika* lärouppfattningar i läran om *söndagen* (en fri sak för oss kristna), *tusenårsriket* och *antikrist* i en och samma kyrka. Men dessa

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

läror är tydliga och klara i Skriften. De är
inga öppna frågor.

Något om söndagen

För att visa hur viktigt det var att Pieper och Brief Statement undervisade rätt om "öppna frågor" skall vi som exempel stanna inför Jesu och apostlarnas lära om söndagen. Låt oss då direkt säga: De som lär att söndagen är påbjuden i Skriften som vilodag i Nya Testamentet lär falskt. Aposteln skriver:

Låt därför ingen döma er för vad ni äter och dricker eller när det gäller högtid eller nymånad eller sabbat. Allt detta är en skugga av det som skulle komma, men själva verkligheten är Kristus (Kol. 2:16f).

Sabbaten var befalld i Mose lag och den gällde lördagen, skapelsens sista veckodag då Gud vilade. Men denna ordning gällde endast tills Kristus skulle komma. Det var en skugga som skulle finnas tills själva verkligheten, Kristus, kom. När nu Kristus har kommit till världen och Nya Förbundet därmed har inletts är sabbaten avskaffad. Att man inom judendomen fortsätter att

fira sabbaten beror på att man inte erkänner Jesus som Messias, Guds Son.

När också vissa kristna samfund som t.ex. de s.k. *sjundedagsadvertiserna* också kräver att lördagen skall firas som gudstjänstdag har de inte förstått vad Kristi ankomst i världen betyder. Deras villolära är i princip av samma slag som den som Paulus bekämpade i Galaterbrevet. Där krävde villolärarna att de kristna också måste omskäras, eftersom omskärelsen var befalld av Gud i Gamla Testamentet.

Men Paulus förklarar att man i så fall förnekar hela evangeliet och gör Lagen till frälsningsväg (Gal. 1:8f, 4:10). Samma sak gäller dem som kräver att vi kristna måste fira sabbaten eller någon annan helgdag, t.ex. söndagen. Vår bekännelse säger tydligt och klart att det är Skriften själv som avskaffat sabbaten (SKB, s. 87).

Hur skall vi då förstå tio Guds bud? Gäller inte dessa? Jo, förvisso. Guds lag är evigt gällande. Men denna eviga lag utgörs endast av de bud som hör till den s.k. morallagen. Därför är vi idag inte bundna av att t.ex. offra blodiga djuroffer i tabernaklet eller templet under ledning av en överstepräst. Detta skulle ske på den plats Gud utsåg, vilket efter invandringen i Israel var Jerusalem. Men i nya förbundet är alla dessa offer liksom översteprästens ämbete avskaffade. Som ett tecken på detta lät också Gud Jerusalem och dess tempel förstöras, vilket Jesus hade förutsagt (Luk. 19:41-44). I nya förbundet är alla GT:s bestämmelser om mat och dryck, nymånad och sabbat, offerlagar och borgerliga lagar avskaffade.

Men tio Guds bud har ändå en evig giltighet. Sabbatsbudets eviga mening är att *vi skall frukta och älska Gud så att vi inte föraktar predikan och Guds ord, utan håller det heligt, gärna hör och lär oss det*. Så förklarar Luther med rätta det tredje budet.

Att vi ändå firar söndagen beror inte på något gudomligt bud, utan på en urkristen tradition, som dock inte är bindande för samvetet. De första kristna brukade samlas på söndagsmorgonen, den dag då Kristus uppstod. Det finns ett par exempel på sådana samlingar i NT på den första dagen (= söndagen; Joh. 20:26, Apg. 20:7, 1 Kor. 16:2). Men ingenstans står det att det är *Guds bud* att vi skall fira söndagen. Man får inte göra bud av bibliska exempel.

Därför är den klara och tydliga bibliska läran, att vi *i kristen frihet* får fira gudstjänst när vi vill. Vi håller fast vid traditionen att fira mässan på söndagen därför att det är en god – men inte nödvändig – ordning. Jesus sade också till den samaritiska kvinnan att det varken var på deras heliga berg eller i Jerusalem som Gud skall tillbedjas, utan att detta kan ske överallt där det sker i Ande och sanning (Joh. 4:19ff).

När vi tror på Jesus Kristus och hans försoning så tillber vi honom genom tron oavsett var i världen vi är. Vi skall som kristna inte vallfärda till någon särskild plats utan vara förvissade om att var vi än är så möter vi Kristus i hans heliga ord och sakrament. När därför några kristna samlas kring Guds ord, dopet, nattvarden och avlösningen så är Nya Förbundets ”Jerusalem” just där.

Verkligt öppna frågor är bara sådana frågor där Bibeln inte alls lär något eller inte ger något tydligt svar. I sådana frågor skall den kristna kyrkan inte heller ge några svar utan hänvisa till att Bibeln själv är tyst. Varken kyrkan i sin helhet eller enskilda kristna har rätt att lägga till eller dra ifrån något från Bibelns entydiga och klara lära som är tydligt uppenbarad i Skriften.

Utvecklingen i Missourisynoden

Franz Pieper dog 1931. Trots att man nu hade antagit ”Brief Statement” fanns det redan en viss opposition inom synoden

där man inte var nöjd med den gamla teologin utan ville gå vidare i modernistisk riktning. Det började med att man ifrågasatte vissa punkter i läran om kyrkogemenskapen (t.ex. bönegemenskap) och sedan gick man vidare med önskan om en ”bredare” gemenskap även med kyrkor som var mer liberala än ”gamla” Missouri.

David Lau, en teolog från Church of the Lutheran Confession (CLC) behandlar detta i sin skrift ”*Ställningstagandet*” (*Taking a Stand*, i boken *Out of Necessity*, 2010).

Min kollega, kyrkoherde *Jakob Fjellander* från Lutherska Konkordiekyran, har översatt ett kapitel i denna bok. Där skriver han i sin inledning:

”I det föregående kapitlet har författaren visat hur Missourisynoden från och med år 1938 avvek från den gemensamma läran i synodalkonferensen genom officiella beslut. Detta berodde på att Missourisynoden började kompromissa om läran i sin iver att uppnå kyrkogemenskap med andra kyrkor, främst American Lutheran Church (ALC).

Så beslöt Missourisynodens konvent enhälligt år 1938 att vissa läropunkter skulle betraktas som öppna och alltså inte kyrkoskiljande. (Dit hörde läran om Antikrist och vissa kiliastiska föreställningar.) Detta var i direkt strid med Missourisynodens fina lärouttalande 1932, Brief Statement. Wisconsin-synodens konvent år 1939 protesterade mot detta.

Avfallet fortsatte. Missourisynoden accepterade på punkt efter punkt unionism och läropluralism på olika sätt, och Wisconsin-synoden protesterade, gång efter gång, och framhöll att Missourisynodens beslut stred mot Bibeln. Så fastslogs till exempel enhälligt i ett tidigt skede av 1955 års konvent:

’En kyrka som vållar splittring och väcker anstöt genom sina officiella beslut och policydokument och sin officiella praxis, vilka inte är i överensstämmelse med Skriften, blir anklagad i enlighet med Rom. 16:17f. Missourisynoden har genom sina officiella beslut och policydokument och sin officiella praxis vållat splittring och väckt anstöt både inom den egna kyrkoorganisationen och i hela synodalkonferensen. Sådan splittring och anstöt har förekommit länge.’”

(<http://luk.se/ställningstagandet.pdf>)

David Lau behandlar ingående protester mot Missouris avfall och vikten av att följa Guds bud om kyrkogemenskapen, även när det leder till splittring. När den egna synoden inte handlar bibliskt måste enskilda präster och församlingar göra det. Dessa reagerade mot att Wisconsin bara förkastade villfarelserna inom Missouri men sedan inte fullföljde detta i handling. *Lau* skriver:

”Åren från 1955 till 1963 innehöll många fler offentliga protester mot Wisconsin-synodens uppskjutande av åtgärder. En del pastorer och församlingar började lämna synoden under 1956, fler under de följande åren, särskilt efter konventet 1959. De som lämnade under de första åren var verkligen isolerade, för det fanns ingen grupp att ansluta sig till, ingen sammanslutning eller synod av bekännande lutheraner som var enig med dem om deras ståndpunkt.

Inte desto mindre ansåg de att lydningen mot Guds Ord inte gav dem något val; det var en samvetsfråga för dem. För en del pastorer innebar det att de förlorade sin inkomst, när deras församling inte följde dem då de lämnade kyrkoorganisationen. De fick finna andra anställningar. En del

vräktes till och med handgripligen från sina prästgårdar och kyrkor. För andra pastorer ledde deras separation från Wisconsin-synoden till splittring inom församlingarna de hade tjänat, mellan dem som höll med pastorn och dem som inte gjorde det. I några fall ledde dessa uppdelningar till bittra konflikter och även till domstolsärenden.”

Den finske teologen *A. Aijal Uppala (Wegelius)* protesterade också mot utvecklingen inom Missouri-synoden. I en skrivelse från 1974 skriver han till ”de trogna teologerna inom Missouri-synoden” bl.a. följande (*min övers. från engelskan*):

”Synodalkonferensen upplöstes 1963 sedan Wisconsin och den Norska Synoden [ELS] lämnat den. Under åren 1965 till 1969 tog Missouri-synoden och dess synodala konferenser beslut om lära och kyrklig praxis, vilka offentligt öppnade dörren till en ny typ av teologi och kyrklig praxis. I enlighet med dessa beslut erkände Missouri-synoden ALC [American Lutheran Church, ej ortodox] som en systerkyrka (1967 och 1969).

Vår konfessionella lutherska kyrka i Finland [STLK] sände brev till synoden genom vilka vi försökte hindra sådana olyckliga beslut. Men allt var förgäves...”

Uppala visar sedan i sin skrivelse hur de olika fraktionerna hade röstat vid Missouri-synodens synodala konferenser. Det var uppenbart att liberala och konservativa befann sig i en teologisk strid med varandra. Procentalen var följande (de liberala nämns först, sedan de konservativa. Något av vad man bestämde framgår också):

1969 **Denver**, Col. 54-46% Frågan om att upprätta kyrkogemenskap med ALC etc. Ändå valdes Dr J.A.O. Preus till

president, trots att han var emot beslutet

1971 **Milwaukee**, Wis. 1971 Beslut om fortsatt gemenskap med ALC.

1973 **New Orleans**, La. Nu segrade de konservativa med 60-40% Ett ”Statement” av president Preus godkändes. Vid denna tid fanns uppskattningsvis ungefär 1 miljon liberala mot 2 miljoner konservativa inom synoden totalt.

Uppala skriver: ”Men resultatet av synodens konferens i New Orleans betyder inte alls att Missouri-synoden har blivit en trogen luthersk kyrka. I en trogen kyrka lärs enligt artikel VII i Augsburgska Bekännelsen hela den kristna läran rent (ty. einträchtiglich, endräktigt, i full consensus). Tvärs emot detta fanns det i New Orleans en grundläggande motsättning. Där var inte sann enhet och fred.”

Det Uppala påpekar är mycket viktigt och grundläggande. En kyrka är inte bibeltrogen endast därför att den rätta läran tolereras och inte heller om den har uppnått en viss majoritet. Bibeln lär att villolära *inte alls* får tolereras i en rätt kyrka.

En annan sak är att om villolära *tillfälligt* dyker upp i en rätt kyrka så förblir kyrkan ortodox om den falska läran verkligen drivs ut. Men då måste detta ske omgående och med kraft så att den inte får fotfäste. Under den tid utdrivandet pågår ställer sig alla trogna kristna i protest mot villolärarna och deras falska lära och vägrar allt samarbete med dem.

Om denna utdrivandets process inte lyckas kan inte de bibeltroende längre stanna kvar. Kyrkan har då blivit villfarande och de trogna är skyldiga att fly därifrån. Det står ju:

Gå inte som omaka par i ok med dem som inte tror. Vad har väl rättfärdighet med orättfärdighet att göra? Eller vad har ljus gemensamt med mörker? Hur kan Kristus och Beliar [b] komma överens? Eller vad kan den som tror dela med den

som inte tror? Vad kan ett Guds tempel ha för gemenskap med avgudarna? Vi är den levande Gudens tempel, ty Gud har sagt: Jag skall bo hos dem och vandra med dem, och jag skall vara deras Gud, och de skall vara mitt folk. Därför säger Herren: Gå ut från dem och skilj er från dem och rör inte vid något orent. Då skall jag ta emot er, och jag skall vara er Fader, och ni skall vara mina söner och döttrar, säger Herren, den Allsmäktige (2 Kor. 6:14-18).

En viktig fråga

När man skall bedöma om en kyrka är villfarande eller inte ger Franz Pieper i sina skrifter mycket tydliga anvisningar. I Pieper-Muellers dogmatik skriver han:

”De faktiskt existerande lokalförsamlingarna och de kyrkliga samfunden måste delas upp i två klasser alltefter deras inställning till den kristna läran. Det är Guds vilja och befallning att hans Ord i hans kyrka skall förkunnas och tros rent, dvs. utan inblandning av människoläror. Den som talar i Guds kyrka, skall inte tala sitt eget utan Guds Ord (1 Tim. 1:3). Det finns inte ett enda ställe i Skriften som tillåter en lärare att avvika från Guds Ord eller ett Guds barn att utöva gemenskap med en lärare som avviker från Guds Ord (Jer. 23:31-32, Rom. 16:17, 1 Tim. 6:3 ff). Om och om igen varnar Skriften med stort allvar de kristna och bjuder dem att akta sig för falska profeter (Matt. 7:15, 2 Joh. 10-11, Tit. 3:10-11).

Distinktionen mellan renlärliga och kätterska kyrkor grundar sig på denna gudomliga ordning. En kyrka, i vilken Guds Ord förkunnas rent och sakramenten förvaltas i enlighet med den gudomliga instiftelsen, betecknas med rätta som en renlärlig kyrka (ecclesia ortodoxa, pura). En kyrka, som i strid med den gudomliga ordningen tillåter falsk lära i sin mitt, betecknas däremot med rätta som en

kättersk kyrka (ecclesia heterodoxa, impura). Alla Guds barn bör vara mycket angelägna om att känna till och hålla fast vid denna skillnad mellan kyrkosamfunden. Det gäller särskilt i vår tid, då likgiltigheten för den kristna läran översvämmar den yttre kristenheten, och avskaffandet av trosläror och ersättandet av dessa med en s.k. ’praktisk kristendom’ framställs som ett eftersträvansvärt mål.

När man skall bestämma ett samfunds ortodoxa eller renlärliga karaktär, skall man ha två saker i minnet:

1. Ett samfund är renlärligt bara om den rätta läran faktiskt lärs från alla dess predikstolar och i alla dess skrifter. Det räcker inte med att det ”officiellt” bekänner sig till den rätta läran, sådan den föreligger i till exempel Confessio Augustana och den lutherska kyrkans övriga bekännelseskrifter. Avgörande för ett samfunds karaktär är inte den ”officiella” läran som skulle läras, utan den faktiskt drivna läran, därför att Kristi befallning lyder att allt vad han befallt sina lärjungar, faktiskt skall läras och inte bara erkännas som ’ett officiellt dokument’. Det är helt uppenbart att tron på Kristus inte kan verkas och bevaras annat än genom det faktiskt lärda, rena evangeliet.

2. Ett samfund förlorar inte sin ortodoxa karaktär, genom att villoläror tillfälligtvis uppkommer inom det. Det Paulus sade till de äldste i Efesus om villolärares uppdykande i kyrkan (Apg. 20:30), har besannats också inom reformationens kyrka, och det kommer att förbli sant ända tills den yttersta dagen. Predikatet ’renlärlig’ förlorar en kyrka, först när den inte längre handlar i enlighet med Rom. 16:17, dvs. när den inte bestraffar och

slutligen rensar ut den uppträdande villoläran, utan tolererar den och således i själva verket låter den bli likaberättigad med sanningen” (Pieper-Mueller, 1985, s. 644f).

Tom Hardts ställning

Det som skilde S:t Martins och Tom Hardts ställning från de flesta andra konfessionellt lutherska kyrkor på 1960-talet och senare var att Hardt på samma sätt som Franz Pieper och ”gamla” Missouri, Aijjal Uppala m.fl. på allvar gick tillbaka till den bibliska läran om kyrkogemenskapen. Hardt pekade om och om igen på att både fornkyrkan och reformationen höll fast vid denna klara bibliska princip.

Hardt visste mycket väl att det också inom falska kyrkor finns sanna kristna. Men också för dessas skull skall vi följa Guds ords lära om att bryta gemenskapen med falska lärare och villfarande samfund. och därmed peka på den rätta vägen. Endast Gud vet vilka de sanna kristna är, och vi har befallningen att inte se till hjärtat – vilket för oss är omöjligt – utan till den lära som faktiskt lärs inom en kyrka. Och då är det, som Pieper betonade, inte bara den *officiella* läran som räknas utan den lära som *faktiskt* lärs i hela kyrkans undervisning.

Frågan om vilka kyrkor som verkligen är renläriga, ortodoxa, är därför inte någon *subjektiv* erfarenhetsfråga, utan ett *objektivt* konstaterande. När man t.ex. inom Missourisynoden hade klara skillnader mellan de två grupperna ”konservativa” och ”liberala” och man vid konventen t.ex. röstade med procenttalen 54-46%, för och emot sanningen i en lärofråga, visade ju detta att kyrkan var delad i två fraktioner. Den ena gruppen (de konservativa) höll fast vid synodens gamla, rätta lära, medan liberalerna var positivt inställda till bibelkritiken och den moderna teologin.

Missourisynoden var därför inte längre någon renlärig, ortodox kyrka utan en villfarande, heretisk kyrka.

I ett sådant läge måste trogna kristna bekännare bryta kyrkogemenskapen och lämna den falska kyrkan. Franz Pieper, Aijjal Uppala och Tom Hardt visade tydligt vad som är biblisk lära i en sådan situation.

Men om president Preus och de konservativa på allvar hade lyckats driva ut den falska läran? Kan inte en kyrka reformeras och bli rättroende igen? Jo, förvisso. Men då måste detta verkligen ske med kraft i praktiken. En sådan lärostrid måste utkämpas och vinnas. Om de konservativa verkligen hade lyckats rena synoden från all villfarelse hade den kunnat fortsätta som en i sann mening ortodox kyrka. Men så skedde inte.

Så skulle det också ha varit på Luthers tid. Om påvedömet hade erkänt sina falska läror, tagit tillbaka dem och på nytt börjat lära bibliskt skulle Luther ha kunnat stanna kvar inom den Romersk-katolska kyrkan som en rätt, biblisk kyrka. Men eftersom påven och hans ledande teologer gick emot den bibliska läran brände Luther påvens hotbulla (där påven hotade med bannlysning om Luther inte tog tillbaka sin lära). Luther förklarade därmed offentligt att han avbröt all kyrkogemenskap med den påviska kyrkan på grund av dess falska och antikristiska lära. Han skrev också en tydlig skrift om detta, där han förklarade varför han bränt bullan. Så började man kalla och ordinera egna präster och organiserade en fristående evangelisk-luthersk folkkyrka med anspråk på att vara en fortsättning på den gamla, rätta kyrkan. Man upprättade också kyrkogemenskap med andra renläriga kyrkor runtom i Europa, vilka tog emot reformationens bibliska budskap (t.ex. våra nordiska folkkyrkor).

Inom Svenska kyrkan har man i vår tid i regel uppfattningen att de bekännelse-trogna bör stanna kvar inom den avfallna kyrkan ”till dess att man blir utdriven”. Detta är pietismens syn, inte lutherdomens. Många protesterade t.ex. mot beslutet om kvinnliga präster och vägrade så långt möjligt att samarbeta med dem. Men man stannade ändå kvar inom den villfarande kyrkan i strid mot Jesu befallning: Tag er till vara för falska profeter! (Matt. 7:15). Hur kan man ta sig tillvara för villolärare som man samtidigt låter verka inom sin egen kyrka och genom sitt medlemskap förser med både anställningar och löner? Aposteln betonar att vi som kristna inte skall göra oss delaktiga av andras synder. Detta sker om man stannar kvar inom en kyrka som inom sig lär eller tolererar falsk lära.

Nutida utveckling inom Missouri

Som avslutning skall nämnas något om den kritik som kyrkohistorikern, pastor *Brandt Klawitter* i Evangelisk-lutherska bekännelsekyrkan (ELBK) fört fram mot den nutida utvecklingen inom Missourisynoden. Klawitter har tidigare tillhört Missourisynoden men lämnat den p.g.a. att den inte längre är rättrogen.

Efter den mer konservativa kurs som president J.A.O. Preus förde såg det ett tag ut som om Missouri hade blivit bibeltrogen efter de svåra kriserna under 1960- och 1970-talen, då det mer eller mindre rådde ett teologiskt inbördeskrig inom Missouri. Men surdegen fanns och finns kvar. Klawitter reagerade mot detta. Han skriver:

”På papperet och i sin officiella bekännelse upprätthåller man sådana renläriga dokument som ’En kortfattad framställning av Missourisynodens läromässiga ståndpunkt’ [nämnda Brief Statement, min anm.] och man citerar med gillande Walther, Pieper och andra av

Missourisynodens fäder. Men i verkligheten har Missourisynoden blivit en paraplykyrka som antingen är oförmögen eller ovillig att gå till botten med sina läromässiga avsteg från sin historiska bekännelse, i synnerhet då det gäller sådana frågor som berör unionism, kyrkogemenskap och nattvardspraxis.”

(Citat ur Lars Borgström: *Amerikas Luther*, 2020, s. 185, där Klawitter har en utmärkt exkurs med titeln ”Missourisynoden sedan 1974”).

Två allvarliga villoläror

Klawitter pekar bl.a. på två allvarliga avsteg från den äldre läran. Det första var att man efter Berlinmurens och Sovjetunionens fall valde att ingå i kyrkogemenskap med lutherska östkyrkor, vilka stod i gemenskap med den ytterst bibelkritiska och liberala organisationen *Lutherska Världsförbundet (LWF)*. En orsak till detta var säkert att man tog hänsyn till den svåra situation dessa kyrkor haft under kommunismen. Men Klawitter skriver med rätta:

”Att Missourisynoden bekräftade kyrkogemenskap med de ingermanländska, lettiska och litauiska lutherska kyrkorna var – för att uttrycka det mildt – någonting annorlunda än det ’förkastande’ av unionism som klart uttrycks i ’En kortfattad framställning av Missourisynodens läromässiga ståndpunkt’ [Brief Statement], den position man historiskt intagit (a.a., s. 183).”

Den andra punkten var att en av Missouris distriktspresidenter (motsvarande biskopar), *David Benke*, höll en offentlig bön tillsammans med företrädare för främmande religioner på Yankee Stadium i New York efter attentatet 9:e september 2001! Han hade i förväg fått tillstånd till detta av synodens president *Kieschnick*. De konservativa inom Missouri protesterade våldsamt. Dr Wally Schulz, programledare

i "Lutheran Hour", skulle avgöra ärendet. Hans undersökning visade att Benke hade handlat fel och han förordade att Benkes avstängning skulle stå fast. Men i stället blev Schulz själv skild från sin tjänst som programledare och Benkes avstängning upphävdes i maj 2003. Klawitter skriver:

"Så vid denna omstörtande händelse, när vad som klart framstod som en synkretistisk handling hade ägt rum, blev reaktionerna till stor del nedtystade och det hela följdes varken av ånger eller något officiellt fördömande. Smärtan efter terrordådet och de goda intentionerna tilläts att rättfärdiga inte endast pluralistiska, utan till och med synkretistiska handlingar. Därmed tilläts sådana handlingar (även om de inte officiellt sanktionerades) att finnas till *vid sidan av* det som även i fortsättningen blev Missouri-synodens officiellt rätta lära (a.a., s. 184)."

Biskopen och den officiella läran

Här måste – som redan nämnts – betonas att *den officiella läran* i sig aldrig ensam kan vara avgörande för en kyrkas rättrogenhet. Så har ju t.ex. Svenska kyrkan fortfarande kvar Konkordieboken i sin officiella bekännelse. Men man bryr sig inte om att ta dess lära på allvar. Tvärtom har till och med biskopar varnat för sin egen kyrkas bekännelseskriter.

Så hörde jag själv den dåvarande mycket liberale biskopen *Ingemar Ström*, Stockholm, vid en teologsamling på 1970-talet hålla ett anförande då han kom in på våra bekännelseskriter. "*Läs dem!*" sade biskopen. "*Läs dem!*" Han höjde tonen och såg allvarligt på sitt auditorium av blivande präster, som såg ganska förskräckta ut. "*Läs dem*", dundrade biskopen, "*ty de är hemska!*" Därefter knäppte han händerna och sade: *Låt oss bedja!* och bad så Fader Vår. Jag och min teologiske vän, som kommit för att höra vad den då kanske mest kände biskopen i Svenska kyrkan hade att säga, lade båda demonstrativt våra händer på

ryggen för att visa att vi absolut *inte* deltog i denna bön.

Tyvärre har alltså försvaret för både *unionism* med tvivelaktiga lutherska kyrkor, men också ren *synkretism* med andra religioner, smugit sig in i den tidigare så aktningsvärda, ortodoxa Missouri-synoden.

I Norden händer det för närvarande att olika lutherska kyrkor ansluter sig till Missouri-synodens internationella organ ILC (se nedan*). Detta sker nog i flera fall därför att man önskar stå emot det stora teologiska avfallet i vår tid. Missouri framstår ju som en konservativ kyrka. Syftet är nog gott. Men Missouri och ILC är i detta fall ingen bra stödkäpp, som ovan visats. Liksom Jesaja en gång varnade för rorstaven Egypten är det på sin plats med en förnyad varning för vår tid:

"Förtröstar du på den brutna rorstaven Egypten? När man stöder sig på den, går den in i handen och genomborrar den. Sådan är farao, Egyptens kung, för alla som förtröstar på honom" (Jes. 36:6).

*ILC, The International Lutheran Council is a worldwide association of confessional Lutheran denominations. Member bodies of the ILC hold "an unconditional commitment to the Holy Scriptures as the inspired and infallible Word of God and to the Lutheran Confessions contained in the Book of Concord as the true and faithful exposition of the Word of God." (wikipedia)

Om denna officiella bekännelse praktiserades på allvar är det utmärkt! Det måste råda full överensstämmelse mellan en kyrkas offentliga lära och dess tillämpning överallt inom kyrkan. Först då är en kyrka i biblisk mening renlärig.

* * *

I nästa nummer presenteras en äldre artikel av Tom G. A. Hardt om Svenska kyrkan och svensk teologi från tidningen Christian News.